

I. Obal:

**KATOLÍCKA UNIVERZITA V RUŽOMBERKU
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA ŠPECIÁLNEJ PEDAGOGIKY
A PEDAGOGIKY MENTÁLNE
POSTIHNUTÝCH**

**Výročná správa
Katolíckej univerzity v Ružomberku,
Pedagogickej fakulty,
Katedry špeciálnej pedagogiky
a pedagogiky mentálne postihnutých
za rok 2015**

II. Úvodný list:

**KATOLÍCKA UNIVERZITA V RUŽOMBERKU
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA ŠPECIÁLNEJ PEDAGOGIKY
A PEDAGOGIKY MENTÁLNE
POSTIHNUTÝCH**

**Výročná správa
Katolíckej univerzity v Ružomberku,
Pedagogickej fakulty,
Katedry špeciálnej pedagogiky
a pedagogiky mentálne postihnutých
za rok 2015**

Ružomberok, január 2016

III. Základné informácie o katedre KU:

Katolícka univerzita v Ružomberku, Pedagogická fakulta, Katedra špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých
Hrabovská cesta 1, 034 01 Ružomberok,
Bottova 15, 054 01 Levoča
Tel.: +421 53 469 91 89, fax: +421 53 469 91 91, email: sekretariatijp@ku.sk

Vedúci katedry: *prof. dr hab. Adam Franciszek Stankowski PhD.*

Zástupca vedúceho katedry: *doc. PaedDr. Oľga Račková, PhD.*

Tajomník: *PaedDr. Peter Petrovič, PhD.*

Koordinátor ECTS: *Mgr. Anna Nemcová, PhD.*

Metodik pedagogickej praxe: *doc. PaedDr. Beáta Akimjaková, PhD.*

Sekretariát katedry: *Bc. Mária Repaská*

profesor:

prof. dr hab Adam Franciszek Stankowski, PhD.

prof. dr hab Kazimiera Krakowiak

doc. PhDr. Antónia Tisovičová, PhD., m. prof. KU

prof. PhDr. ThDr. Amantius Akimjak, PhD. (externý spolupracovník z TF KU)

docent:

doc. PaedDr. Oľga Račková, PhD.

doc. PhDr. Magdaléna Habšudová, PhD.

doc. PhDr. Ludmila Krajčíriková, PhD.

doc. PaedDr. Ladislav Horňák, PhD. (externý spolupracovník)

odborný asistent:

PaedDr. Miloš Jozefčák, PhD.

PaedDr. Anna Skokanová, PhD.

PaedDr. Peter Petrovič, PhD.

Ing. Edita Tarajčáková, PhD.

PaedDr. ThLic. Emil Turiak, PhD.

PhDr. Viera Šilonová, PhD. (externý spolupracovník)

Mgr. Anna Nemcová, PhD.

asistent:

Ing. Lubomír Masleják

PhDr. Adam Baran

PaedDr. Martina Pudišová - Magová

PaedDr. Jana Hrčová

PhDr. Lubomír Krajčírik

MUDr. Tatiana Gurčíková (externý spolupracovník)

PhDr. Helena Liptáková (externý spolupracovník)

Mgr. Gabriela Tomková (externý spolupracovník)

Odporúčajú sa uviesť aj akademické tituly, vedecko-pedagogické a vedecko-umelecké tituly. Ak nastala v priebehu roka zmena, uvedie sa odkedy a dokedy daná osoba zastávala príslušnú funkciu. Vysoká škola môže uviesť aj kontaktné údaje na danú osobu (telefón, email)

IV. Prehľad najdôležitejších udalostí katedry za uplynulý rok

Katedra špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých, v spolupráci s ďalšími katedrami na Inštitúte Juraja Páleša v Levoči, v roku 2015 organizovala viacero podujatí pre verejnosť, študentov a zamestnancov. Za významné udalosti možno považovať najmä medzinárodnú vedeckú konferenciu z cyklu Tradície a inovácie vo výchove a vzdelávaní modernej generácie učiteľov, ktoré sa každoročne konajú v Levoči za účasti významných hostí zo slovenských aj zahraničných univerzít.

Organizované najvýznamnejšie podujatia katedrou

Projekt „Tie najlepšie veci sú zadarmo“ na Inštitúte Juraja Páleša v Levoči, Levoča, 24.1.2015

24. 1. 2015 sa na Inštitúte Juraja Páleša v Levoči Pedagogickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku realizoval projekt *Tie najlepšie veci sú zadarmo*.

PaedDr. Božena Švábová, PhD. v spolupráci so študentkou Katarínou Lucinkiewiczovou pripravili a zorganizovali dramaterapeutický seminár, ktorého sa zúčastnili študenti z odboru špeciálna pedagogika a pedagogika mentálne postihnutých spoločne so žiakmi SPgŠ v Levoči.

Stretnutie s Ivetou Mihokovou a jej dcérou Barborou, ktoré sa upísali bábkovému divadlu, zaktivizovalo všetkých zúčastnených. Rozprávka „Snehová kráľovná“ hraná vlastnoručne vyrobenými bábkami oslovila každého. Je to úžasné, keď je možnosť hrať s tými bábkami divadielko. Bábky, rekvizity, kulisy boli vyrobené z odpadového a nepotrebného materiálu. Ako sa zrodí bábka, to sme mali možnosť si prakticky vyskúšať. Zaujímavý bol poznatok s výrobou dvojníka, čomu sa venuje Barbora Mihoková.

Pavol Mihaľák, profesionálny klaun z Občianskeho združenia Červený nos Clowndoctors, si získal obdiv svojou nezvyčajnou profesiou. Po odbornom seminári, v ktorom sme získali zaujímavé informácie, čo je to humor a ako urobiť ľudí šťastnejšími a veselšími, sme realizovali rôzne praktické dramatické aktivity s využitím zaujímavých rekvizít. Celý workshop sa niesol v príjemnej, tvorivej a priateľskej atmosfére. Všetci si odnášali nielen nové poznatky a skúsenosti, ale najmä nezabudnuteľné zážitky.

Projekt „Tie najlepšie veci sú zadarmo“ bol podporený z Európskeho sociálneho fondu ako súčasť národného projektu KomPrax - Kompetencie pre prax, ktorý organizuje Iuventa - Slovenský inštitút mládeže, ktorého cieľovou skupinou sú študenti.

Deň otvorených dverí 2015, Levoča, 11.2.2015

Na všetkých fakultách Katolíckej univerzity v Ružomberku sa v stredu 11. februára 2015 konal Deň otvorených dverí. Zapojil sa do neho aj Inštitút Juraja Páleša v Levoči a pre návštevníkov pripravili vyučujúci a študenti zaujímavý program.

V prvej časti oboznámili prítomných s možnosťami štúdia prezentáciami študijných odborov Predškolská a elementárna pedagogika sociálne znevýhodnených skupín, Liečebná pedagogika, Špeciálna pedagogika a pedagogika mentálne postihnutých. Následne vyučujúci odpovedali na otázky záujemcov o štúdium.

Program pokračoval dramatickým pásmom s fašiangovou tematikou, v ktorom sa predstavili študenti špeciálnej pedagogiky. Návštevníci boli pozvaní pozrieť sa na prebiehajúcu výučbu, kde im boli bližšie objasnené jednotlivé študijné odbory i práve vyučovaný predmet, spoznali priestory a vybavenie inštitútu. Osobne sa stretli aj so študentmi, ktorým mohli klásť ľubovoľné otázky. Po tomto spoločnom programe podujatie ukončili individuálne rozhovory záujemcov s vyučujúcimi.

Medzinárodná vedecká konferencia Tradície a inovácie vo výchove a vzdelávaní modernej generácie učiteľov XI., Levoča, 12. – 13. 2. 2015.

Cieľom konferencie bolo priblížiť spôsoby inštitucionálnej výchovy a vzdelávania, kde sa zdôrazňujú mravné a náboženské rozmery kultúry, zamerané na pridržovanie sa absolútnych hodnôt, od ktorých závisí zmysel ľudského života. Konferencia vychádzala z praktických potrieb súčasnej spoločnosti, zároveň mala obohatiť pedagogických pracovníkov v oblasti výchovných činností, predškolskej a elementárnej pedagogiky, špeciálnej pedagogiky, liečebnej pedagogiky, sociálnej pedagogiky umocnením o hudobné umenie.

Návšteva prodekanke z Univerzity v Rzeszowe, 13. – 20. 2. 2015

V dňoch 16. – 20. 2. 2015 absolvovala na Inštitúte Juraja Páleša v Levoči pobytovú prednášku Dr. Anna Steliga, prodekanke z Univerzity v Rzeszowe, riaditeľka Fakulty umenia.

Stretla sa so študentmi všetkých študijných odborov, ktoré sa vyučujú na Inštitúte Juraja Páleša v Levoči. Prezentovala sa tromi prednáškami. V prvej oboznámila študentov s Univerzitou v Rzeszowe a bližšie predstavila Fakultu umenia, kde pôsobí aj ako vyučujúca. Druhá prednáška niesla názov „*Arteterapia v predškolskej a školskej výchove na príklade Dielni malého umelca*“. Zúčastnili sa na nej študenti odboru predškolská elementárna pedagogika sociálne znevýhodnených skupín. Tretia prednáška upútala pozornosť študentov zo špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých a liečebnej pedagogiky. Názov prednášky bol „*Arteterapia v rehabilitácii pacientov so schizofréniou*“.

Bolo nám čťou stretnúť sa s prodekanou Dr. Annou Steligou z Univerzity v Rzeszowe a hostiť ju na pôde Inštitútu.

Svätý Ján Krstiteľ de La Salle a jeho pedagogika v minulosti a dnes, Levoča, február 2015

Záver februára 2015 obohatil svojou prítomnosťou a vzdelávacou aktivitou na Inštitúte Juraja Páleša v Levoči brat Mgr. Grzegorz Fietko z Inštitútu školských bratov.

Študentom predškolskej a elementárnej pedagogiky a špeciálnej pedagogiky objasnil problematiku lasalliánskej pedagogiky a zaujímavou prezentáciou predstavil život jej zakladateľa svätého Jána Krstiteľa de La Salle. Vyzdvihol prínos pedagogických názorov a činnosti Jána de La Salle v dobe kráľa Ľudovíta XIV. vo Francúzku, ako aj aktuálnosť lasalliánskej pedagogiky v súčasnej edukácii.

Spojiť intelektuálny rozmer s výchovou srdca, byť moderným a pritom rozvážnym, vnímať dieťa ako kráľa a tak k nemu aj pristupovať, aj keď je z najnižšej sociálnej vrstvy, to sú praktiky aj rady Jána de La Salle, ktorý sa zaslúžil nielen o rozvoj školstva v oblasti edukácie detí vo Francúzsku, ale aj o vznik inštitútov zameraných na vzdelávanie a celkovú formáciu učiteľov. Založil aj inštitút známy pod menom Inštitút školských bratov, ktorého členovia pôsobia v súčasnosti v 84 krajinách sveta. Na Slovensku pôsobia v Bratislave na základnej škole a gymnáziu. Podľa Jána de La Salle sa má pedagóg vyznačovať dvanástimi čnosťami, čo je nadčasová problematika.

Téma viažuca sa na Jána de La Salle a školských bratov bola nielen intelektuálnym prínosom, ale aj zážitkom pre všetkých poslucháčov na Inštitúte Juraja Páleša. Veríme, že orodovanie tohto svätca, ktorý bol v roku 1950 vyhlásený za patróna učiteľov a vychovávateľov, nám pomáha v našom pedagogickom úsilí.

Prednáška na tému kriminalita mládeže, Levoča, 27. – 28.3.2015

V dňoch 27. – 28. marca 2015 mali študenti špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých, ako aj predškolskej a elementárnej pedagogiky sociálne znevýhodnených skupín dennej aj externej formy štúdia možnosť vypočuť si prednášky npor. PhDr. Ludmily Húskovej na tému kriminalita mládeže, ktorej súčasťou bola o. i. aj problematika trestnej zodpovednosti mládeže či šikanovania.

Npor. PhDr. Ludmila Húsková pôsobí ako referent špecialista skupiny prevencie vnútorného oddelenia OR PZ v Martine a uvedenú problematiku predstavila na vysokej odbornej úrovni, pričom teóriu vysvetľovala na príkladoch z vlastnej dlhoročnej praxe.

Po pútavej prednáške, ale aj počas nej sa študenti aj pedagógovia hlásili o slovo s otázkami, na ktoré p. npor. PhDr. Húsková odpovedala – opäť s využitím poznatkov z teórie a skúseností z praxe. Po prednáškach mali študenti možnosť individuálnych konzultácií k problémom, na ktoré potrebovali odpovede či riešenia.

Počas obidvoch dní, ktoré npor. PhDr. Húsková strávila na Inštitúte Juraja Páleša, ale aj po nich, sme sa stretli s pozitívnymi reakciami študentov na prednášky, ako aj s ich záujmom o uvedenú problematiku.

Medzinárodný seminár výmeny skúsenosti, Levoča, 24. 4. 2015.

Témou seminára bolo Rozvíjanie tvorivej aktivity detí počas edukácie na prvom stupni ZŠ a v predškolskej výchove.

Seminár otvorila prof. dr hab. Krystyna Chalas z Katolíckieho Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Po krátkom otvorení nasledovala prednáška pani profesorky na tému: Tvorivá aktivita ako šanca pre transcenciu dieťaťa.

Problematiku *rozvíjania výtoarnej aktivity deti v materskej škole a na prvom stupni základnej školy* rozoberala dr. Marta Buk – Cegiłka z Katolíckieho Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II..

Workshopy v skupinách viedli: Mgr. Anna Badora a Mgr Ewelina Winiarczyk doktorandky z Katolíckeho Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Zaoberali sa témami: „Školské divadlo ako priestor rozvíjania predstavivosti a kreativity žiakov a Integrácia cez tanec - inovačná forma výchovných pôsobení.“ Seminára sa zúčastnili pedagógovia a študenti Katedry predškolskej a elementárnej pedagogiky sociálne znevýhodnených

skupín, Katedry liečebnej pedagogiky a Katedry špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých na Pedagogickej fakulte, Katolíckej univerzity v Ružomberku, pracovisku Inštitút Juraja Páleša v Levoči.

Návšteva prodekanke z Pedagogickej fakulty Univerzity Hradec Králové, 27. – 28. apríl 2015

V dňoch 27. - 28. apríla 2015 vedenie Inštitútu Juraja Páleša v Levoči privítalo prodekanke doc. PaedDr. Martinu Maněnovú, Ph.D. a Mgr. Jitku Vítovú, Ph.D. z Pedagogickej fakulty Univerzity Hradec Králové.

Súčasťou návštevy bola prednáška doc. PaedDr. Martiny Maněnovej, Ph.D. s názvom „ICT v pregraduálnej prípravě učiteľů 1. st. ZŠ“ zúčastnili sa jej študenti programu predškolskej a elementárnej pedagogiky sociálne znevýhodnených skupín.

Mgr. Jitka Vítová, Ph.D. mala prednášku „Specifika výuky matematiky u dětí a žáků se sluchovým postižením“ a zúčastnili sa na nej študenti programu špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých.

Okrem samotnej návštevy Inštitútu Juraja Páleša hostia navštívili aj Spojenú špeciálnu školu Jána Vojaššáka a Spojenú školu internátnu pre nevidiacich v Levoči.

Detská univerzita, Levoča, 3. 6. 2015.

3. júna 2015 Inštitút Juraja Páleša v Levoči usporiadal už piaty ročník Detskej univerzity. Pre žiakov základných a špeciálnych základných škôl z Levoče a okolia sa vytvoril priestor zažiť niečo nové, stať sa aktívnym aktérom pri poznávaní a získavaní plnohodnotných informácií, poznatkov a zručností príťažlivou formou.

Tohoročné témy Detskej univerzity upútali pozornosť žiakov a každý si tu našiel svoje miesto. Po teoretickej prednáške „O prvej pomoci“ si v praktických cvičeniach mali možnosť vyskúšať, ako postupovať pri rôznych druhoch zranenia. V čarovnej atmosfére cez príbeh „Medovníková chalúpka“ boli deti unesené rozprávaním hlavnej postavy „ježibaby“, ktorá v závere s deťmi spievala o význame zdravej výživy. V hudobnom kvíze pod názvom „Vo svete hudby“ žiaci v jednotlivých skupinách riešili rôzne situácie, hľadali odpovede na rozmanité otázky a plnili úlohy. Tvorivo naplnený program Detskej univerzity sa v dramatickej miestnosti uzatváral príbehom „O láske“, ktorým sa zdôraznil význam vzájomného porozumenia a dobrej spolupráce medzi ľuďmi.

V závere si malí študenti zaspievali a za úspešné zvládnutie úloh si absolventi Detskej univerzity IJP v Levoči odnášali medailu. Program detskej univerzity pripravili pedagógovia a študenti Inštitútu Juraja Páleša v Levoči z odboru špeciálna pedagogika a pedagogika mentálne postihnutých.

Poslaním Detskej univerzity v Inštitúte Juraja Páleša v Levoči je okrem podpory záujmu detí o nadobudnutie vedomostí, skúseností, zručností aj zvýšenie záujmu o štúdium na vysokej škole.

Študent na ceste k praxi IV, Prešov, 13. - 14. 5. 2015

Študentka Bc. Lenka Šnúriková sa zúčastnila medzinárodnej študentskej konferencie „Študent na ceste k praxi IV“ v odbore špeciálna pedagogika na Prešovskej univerzite v Prešove. Vystúpila s prednáškou „Komplementárne výchovné pôsobenie otca a matky na dieťa s mentálnym postihnutím vo vzťahu k rozvoju perceptuálno-motorickej, kognitívnej a sociálno-emocionálnej oblasti osobnosti žiaka ako predpoklad školskej úspešnosti.“

Návšteva europoslancu Branislava Škripeka, Levoča, 24.9.2015

Inštitút Juraja Páleša v Levoči navštívili 24. septembra 2015 poslanec európskeho parlamentu Branislav Škripek a poslankyňa Janka Šípošová – psychologička a riaditeľka OZ Pomoc obetiam násilia. Na stretnutí so študentami diskutovali o aktuálnych témach a problémoch. Prvotným zámerom bola diskusia o otázkach školstva a uplatnenia absolventov vysokých škôl v zahraničí, avšak najväčší záujem bol o problematiku spojenú s príchodom migrantov do Európy. Europoslanec hneď na začiatku poukázal na problém absencie, stále nedokončených, diaľnic. Objasnil vývoj a problémy v Sýrii, ktorú nedávno navštívil. Poslankyňa dr. Šípošová informovala o situácii s migrantami v Maďarsku, kde bola pomáhať so zabezpečením pomoci pre nich. Problematika prítomných veľmi zaujala a obohatila o nové informácie a súvislosti v aktuálnych otázkach.

Workshop študentov, 27.10.2015

Dňa 27. októbra 2015 sa študenti Katedry špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých zúčastnili workshopu Podiel sluchovo postihnutých osôb na spoločenskom, ekonomickom a občianskom živote na Slovensku, ktoré sa realizovalo v Spojenej škole Jána Vojaššáka internátnej v Levoči. Podujatie v podobe moderovaných besied a anonymných ankiet sa realizuje na Slovensku, v Poľsku a v Maďarsku v rámci projektu DEAF HAVE VOTE, financovaného z programu „Europe for citizens“.

Týždeň vedy a umenia na Katedre špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých

Dňa 11. novembra 2015 prof. Adam Stankowski, PhD. študentom z odborov špeciálna pedagogika a pedagogika mentálne postihnutých, predškolská a elementárna pedagogika sociálne znevýhodnených skupín a liečebná

pedagogika prednášal na tému *Pedagogika specjalna czy pedagogika szkoły specjalnej?* doc. Kazimiera Krakowiak, prof. KUL vo svojom vystúpení na tému *Doświadczenia Katedry Pedagogiki Specjalnej KUL w tworzeniu środowisk wychowawczych włączających osoby z uszkodzeniami słuchu*

priblížila podmienky, možnosti, procesy a špecifiká vytvárania inkluzívneho prístupu vo vzdelávaní ľudí so sluchovým postihnutím. Dňa 13. novembra 2015 sa na Inštitúte Juraja Páleša v Levoči uskutočnila prednáška PaedDr. Petra Petroviča, PhD. na tému *Hodnotenia a klasifikácia prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím podľa Metodického pokynu č. 19/2015*. Hodnotenie žiaka je nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu. Metodický pokyn č. 19/2015 upravuje postup hodnotenia a klasifikácie prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím. Cieľom prednášky je priblíženie postupu v jeho vykonávaní.

Dňa 13. novembra 2015 doc. PaedDr. Oľga Račková, PhD. vystúpila s prednáškou s názvom *Neobyčajní géniovia – Savantský syndróm*, ktorú kombinovala s ukážkami z filmu. Cieľom prednášky bolo priblížiť. Savantský syndróm, nakoľko sa jedná o veľmi vzácny stav, vyskytujúci sa u jednotlivcov s jednou či viac vývinovými poruchami, vrátane poruchy autistického spektra. Tieto osoby disponujú geniálnymi schopnosťami v niektorých oblastiach nadania, pričom nápadne kontrastujú s ich celkovým obmedzením žiť samostatne. Odborníci poukazujú na fakt, že tieto fenomény dokazujú existenciu „zásobárne“ nevyužitého potenciálu – včítane schopnosti stať sa savantom – v nás všetkých. Otázkou je, ako je možné savantské schopnosti pestovať a ako môžu pomôcť osobe, ktorá ich má, najmä pokiaľ sa jedná o osobu z autistického spektra.

Očkolandia, 19.11.2015

Dňa 19. novembra 2015 sa uskutočnila *prezentácia činnosti občianskeho združenia Očkolandia*. Občianske združenie OČKOLANDIA každoročne už od roku 2006 organizuje počas jarých, letných aj zimných prázdnin špeciálne detské tábory pre deti z detských domovov, reedukačných domovov, diagnostických centier, krízových centier a deti v sociálnej a hmotnej núdzi z celého Slovenska. Študenti môžu zúročiť nadobudnuté vedomosti a skúsenosti v táboroch ako animátori.

Prednáška prof. Julie Marie Bledsoe, 20.11.2015

V piatok 20. novembra 2015 navštívila Inštitút Juraja Páleša v Levoči pediatrička prof. Julie Marie Bledsoe z University of Washington, Seattle, USA. Študentom špeciálnej pedagogiky prednášala o fetálnom alkoholom syndróm (FAS), ktorý je súborom príznakov u novorodenca, ktoré vznikli počas tehotenstva následkom nadmerného pitia alkoholu u matky. Profesorku Julie M. Bledsoe sprevádzali MUDr. Janka Nosková a PhD. Oľga Okálová, PhD. z Centra diagnostiky, prevencie a terapie FAS, ktoré je špecializované vedecko-výskumné pracovisko Katedry pedagogiky a psychológie PF KU v Ružomberku.

V. Informácie o poskytovanom vysokoškolskom vzdelávaní

5.1 Študijné programy, ktoré zabezpečuje katedra

1.1.6. Špeciálna pedagogika

Špeciálna pedagogika a pedagogika mentálne postihnutých - denná forma štúdia, akademický titul bakalár (Bc.), trojročné štúdium

Špeciálna pedagogika a pedagogika mentálne postihnutých - externá forma štúdia, akademický titul bakalár (Bc.), trojročné štúdium

Nevyhnutnou súčasťou výchovy a prevýchovy jednotlivcov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je funkčný systém s kvalifikovanými pracovníkmi, ktorí sú schopní realizovať výchovné, prevýchovné, diagnostické, kompenzačné, rehabilitačné a špeciálno-pedagogické postupy. Cieľom štúdia je získanie širšieho vedného základu z oblasti biologicko-medicínskych vied, psychologicko-sociologických vied, oblasti všeobecnej a špeciálnej pedagogiky s osobitným zreteľom na jeho špeciálno-pedagogickú, metodologickú, vedecko-výskumnú pripravenosť a rehabilitačnú praktickú činnosť. V tejto oblasti získava teoretické a praktické poznatky pre špeciálnu výchovu a prevýchovu, výskum za účelom rehabilitácie jednotlivca s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím, tiež cestou praktík v terénnych pracoviskách rozličnej povahy. V bakalárskom štúdiu

záverečná profilácia vyúsťuje v príprave na vychovávateľskú kvalifikáciu pre jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím. Ďalším cieľom je príprava odborníkov pre terénnu výchovno-rehabilitačnú činnosť v práci s rodičmi jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím. Obsah vzdelávania je koncipovaný tak, aby absolvent bol teoreticky a prakticky pripravený pre uvedené požiadavky. Jednotlivé disciplíny predstavujú profilujúce predmety a predmety pomáhajúcich a súvzťažných vied. Cieľom programu je príprava na špeciálnu výchovu a prevýchovu, na základe výsledkov ktorých by bol absolvent schopný zostaviť individuálny špeciálny výchovný a prevýchovný program (vrátane elementárnej stimulácie, či rozvíjania).

Informácie dostupné na: <http://www.ijp.sk/sk/http://www.ijp.sk/specialna-pedagogika-pedagogika-mentalne-postihnutych>

VI. Informácie o poskytovaní ďalšieho vzdelávania

Rozširujúce štúdium špeciálnej pedagogiky

VII. Informácie o výskumnej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti katedry
Výskumná činnosť Katedry špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých sa zameriava predovšetkým na oblasť špeciálnej pedagogiky so špecifickým zameraním na osoby s mentálnym postihnutím. Na podporu uvedených oblastí katedra každoročne organizuje medzinárodné vedecké konferencie s cieľom podporiť medzinárodný dialóg odborníkov z daných oblastí. Okrem toho členovia katedry riešia a podávajú návrhy na nové vedecko-výskumné projekty z oblasti špeciálnej pedagogiky a príbuzných disciplín. Čiastkové aj celkové výsledky projektov prezentujú na vedeckých konferenciách, organizovaných Inštitútom Juraja Páleša aj inými univerzitami.

7.1 Zameranie výskumu a vývoja

Výskumná činnosť Katedry špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých sa zameriava predovšetkým na oblasť špeciálnej pedagogiky so špecifickým zameraním na osoby s mentálnym postihnutím. Na podporu uvedených oblastí katedra každoročne organizuje medzinárodné vedecké konferencie s cieľom podporiť medzinárodný dialóg odborníkov z daných oblastí. Okrem toho členovia katedry riešia a podávajú návrhy na nové vedecko-výskumné projekty z oblasti špeciálnej pedagogiky a príbuzných disciplín. Čiastkové aj celkové výsledky projektov prezentujú na vedeckých konferenciách, organizovaných Inštitútom Juraja Páleša aj inými univerzitami.

Na **Katedre špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých** sa výskumné aktivity v roku 2015 zaoberali:

- multikultúrnou výchovou v špeciálnej pedagogike,
- metódami výchovy a vzdelávania detí a žiakov mentálnym postihnutím v špeciálnych základných školách,
- tradíciami a inováciami vo výchove a vzdelávaní modernej generácie učiteľov špeciálnych škôl,

- kategorizáciou vyučovania dramatickej výchovy na pedagogických fakultách na Slovenku a v Poľsku,
- aplikáciou inovácií do študijného programu špeciálna pedagogika a pedagogika mentálne postihnutých.

V roku 2016 bude vedecko–výskumná činnosť zameraná na:

- prevenciu sociálne nežiaducich a sociálno patologických javov,
- poznanie sociálnych problémov a sociálnych javov, ktoré by mohli vyvolať vznik sociálnych problémov,
- prípravu mobilít a pracovných stáží učiteľov a študentov v zahraničí.

7.2 Podané projekty

Domáce výskumné

GAPF

Grantová agentúra	Číslo projektu	Názov projektu	Hlavný riešiteľ	Zhodnotenie a najdôležitejšie výsledky projektu za rok 2014	Pridelené finančné prostriedky na rok 2014 v EUR	Doba trvania projektu	Plánovaná riešiteľská kapacita v hodinách
GAPF	004KU-4/2014	Tradície a inovácie vo výchove a vzdelávaní modernej generácie učiteľov XII.	Nemcová Anna, Mgr., PhD.	Cieľom projektu je zachovať a pokračovať v tradícii konania medzinárodných vedeckých konferencií z cyklu „ <i>Tradície a inovácie vo výchove a vzdelávaní modernej generácie učiteľov</i> “, ktoré predchádzajúce úspešné ročníky sa konali na Inštitúte Juraja Páleša v Levoči. Cieľom konferencie je vytvoriť medzinárodný priestor pre porovnanie dosiahnutých výsledkov a výmenu skúseností z oblasti aktuálneho smerovania predškolskej a elementárnej pedagogiky, špeciálnej pedagogiky, liečebnej pedagogiky a sociálnej pedagogiky. Cieľom konferencie je priblížiť spôsoby inštitucionálnej výchovy a vzdelávania, kde sa zdôrazňujú mravné a náboženské rozmery kultúry, zamerané na pridržiavanie sa absolútnych hodnôt, od ktorých závisí zmysel ľudského života. Konferencia vychádza z praktických potrieb súčasnej spoločnosti, zároveň má vedecky obohatiť pedagogických pracovníkov v oblasti výchovných činností, predškolskej a elementárnej pedagogiky, špeciálnej pedagogiky, liečebnej pedagogiky, sociálnej pedagogiky umocnením o hudobné umenie.	1500 Eur	2015 – 2016	

7.3 Riešené projekty

Zahraničné výskumné

Grantová agentúra	Číslo projektu	Názov projektu	Hlavný riešiteľ	Zhodnotenie a najdôležitejšie výsledky projektu za rok 2015	Pridelené finančné prostriedky na rok 2015 v EUR	Doba trvania projektu	Plánovaná riešiteľská kapacita v hodinách
EDUCARI O sp. z o.o. Lodz	1/09/KP/2011	Metody vychovania dieťa z upośledzeni em umysłowym w sieci specjalnych placówek szkolnych	Tarajčáková, Edita, Ing. PhD. (KŠPaPMP, PF KU)			2011 – 2015	

VIII. Kvalifikačný rast pracovníkov katedra, inštitútu, ústavu

b) PHILOSOPHIAE DOCTOR (ukončené štúdium v roku 2015)

PhDr. Viera Šilonová, PhD. – doktorandské štúdium na Pedagogickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove, ukončenie v r. 2015. Študijný program: špeciálna pedagogika. Téma dizertačnej práce: Aktuálne problémy edukácie žiakov so špecifickými vývinovými poruchami učenia na základnej škole. Školiteľ: doc. PaedDr. Ladislav Horňák, PhD., m. prof. PU.

Mgr. Anna Nemcová, PhD. – doktorandské štúdium na Pedagogickej fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku, ukončenie v r. 2015. Študijný program: Sociálna práca. Téma dizertačnej práce: Sociálna starostlivosť o Rómov v Rožkovciach zo strany cirkvi a štátu. Školiteľ: prof. PhDr. ThDr. Amantius Akimjak, PhD.

IX. Zamestnanci na katedre

V roku 2015 sa pedagógovia a študenti katedry zúčastnili mobilít za účelom výučby, stáže alebo štúdiá na univerzitách a vysokých školách v Poľsku, v Českej republike a v Rakúsku.

Prehľad mobilít je uvedený v tabuľkách.

Učiteľská mobilita do zahraničia 2015

Teacher mobility abroad

Pracovisko PF KU	Účastník mobility	Program	Trvanie mobility	Prijímajúca univerzita
Inštitút Juraja Páleša v Levoči	Ing. Edita Tarajčáková, PhD.	AGMA mobilita	26.-27-2-2015	Państwa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie
Inštitút Juraja Páleša v Levoči	PaedDr. Miloš Jozefčák, PhD.	AGMA mobilita	12.-14.3.2015	Państwa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie
Inštitút Juraja Páleša v Levoči	Mgr. Anna Nemcová	AGMA mobilita	15.12.2015	Wyższa Szkoła Edukacji Zdrowotnej i Nauk Społecznych w Łodzi

Mobilita ERASMUS+ nepedagogický zamestnanec do zahraničia 2015 – administratíva

Pracovisko PF KU	Účastník mobility	Program	Trvanie mobility	Prijímajúca univerzita
Inštitút Juraja Páleša v Levoči	Ing. Zuzana Brčiaková, PhD.	Mobility AGMA	26.-30.1.2015	Państwa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie

Študentská mobilita do zahraničia

Student mobility abroad

Pracovisko PF KU	Účastník mobility	Program	Trvanie mobility	Prijímajúca univerzita
Inštitút Juraja Páleša v Levoči	Chovancová Anna	ERAZMUS+	február 2015 – jún 2015	Univerzita Palackého v Olomouci
Inštitút Juraja Páleša v Levoči	Mikulová Lucia	ERAZMUS+	9.2.2015 – 19.6.2015	Pädagogische Hochschule Kärnten, Klagenfurt
Inštitút Juraja Páleša v Levoči	Chupáčová Vladimíra	ERAZMUS+	9.2.2015 – 19.6.2015	Pädagogische Hochschule Kärnten, Klagenfurt
Inštitút Juraja Páleša v Levoči	Kurincová Nikola	ERAZMUS+	18.9.2015 – 31.1.2016	Univerzita Palackého v Olomouci
Inštitút Juraja Páleša v Levoči	Blašková Denisa	ERAZMUS+	18.9.2015 – 31.1.2016	Univerzita Palackého v Olomouci
Inštitút Juraja Páleša v Levoči	Savaryová Mária	ERAZMUS+	18.9.2015 – 31.1.2016	Univerzita Palackého v Olomouci
Inštitút Juraja Páleša v Levoči	Letkovská Milena	ERAZMUS+	18.9.2015 – 31.1.2016	Jihočeská Univerzita v Českých Budějovicích
Inštitút Juraja Páleša v Levoči	Janičová Anna	ERAZMUS+	18.9.2015 – 31.1.2016	Jihočeská Univerzita v Českých Budějovicích
Inštitút Juraja Páleša v Levoči	Rumanová Jana	ERAZMUS+	18.9.2015 – 31.1.2016	Univerzita Hradec Králové
Inštitút Juraja Páleša v Levoči	Ondreková Zuzana	ERAZMUS+	18.9.2015 – 31.1.2016	Univerzita Hradec Králové
Inštitút Juraja Páleša v Levoči	Smikalová Nikola	STÁŽ ERAZMUS +	6.9.2015 – 6.12.2015	STÁŽ v Materskej, základnej a strednej škole Daneta, s.r.o. Hradec Králové 6.9.2015 – 6.12.2015

X. Sumár (Executive summary)

Katedra špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých sídli na detašovanom pracovisku v Levoči, ktoré bolo zriadené 4.3.2003 a premenované 1.7.2008 na Inštitút Juraja Páleša pri PF KU v Ružomberku pri príležitosti 190. výročia od vzniku prvého pedagogického inštitútu na Spiši (v akad. roku 1819/1920), podľa prvého riaditeľa tohto inštitútu Juraja Páleša. V súčasnosti na pracovisku pôsobí:

- Katedra špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých,
- Katedra predškolskej a elementárnej pedagogiky sociálne znevýhodnených skupín,
- Katedra liečebnej pedagogiky,
- Katedra reštaurovania.

Katedra špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých odborne a organizačne zabezpečuje študijný program špeciálna pedagogika a pedagogika mentálne postihnutých (garantuje doc. PhDr. Antónia Tisovičová, PhD., m. prof. KU) v spolupráci s ďalšími pedagogickými katedrami na detašovanom pracovisku PF KU v Levoči.

Katedra vykonáva a naďalej plánuje vykonávať nepretržitú výskumnú činnosť pomocou realizácie výskumných projektov a vedecko-publikačnej činnosti jednotlivých

členov katedry na regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni. Rozvoju vzdelávania napomáhajú vyššie uvedené ústavy a katedry. Historicko-dokumentačnú činnosť katedra vykonáva v spolupráci so Spišskou Kapitulou, Ministerstvom vnútra SR, Štátnym archívom v Levoči, kde sa nachádzajú materiály historickej hodnoty, významné pre účely výskumu i vlastnej prednáškovej činnosti. Učebné programy, ktoré pracovníci ústavu zabezpečujú, sú cielené na pedagogickú a špeciálnu pedagogickú prípravu budúcich absolventov s dôrazom na jej odbornú a metodickú zložku. Tieto programy sa plnia v celom odbore začínajúc prijímacími skúškami a končiac štátnymi záverečnými skúškami.

Pri zabezpečovaní štúdia pedagogickí zamestnanci kladú dôraz na to, aby študenti získali prostredníctvom kvalitného vzdelávania čo najširšie teoretické vedomosti z príslušných odborov a z jednotlivých špecializácií, ako aj výchovné kompetencie pre prácu s deťmi a mládežou, na báze komplexnej pedagogickej a didaktickej prípravy. Jednotlivé kurzy sú koncipované tak, aby študenti získali najnovšie teoretické poznatky, praktické skúsenosti a zručnosti, a zároveň aj schopnosť ich aplikácie v tvorivej pedagogickej práci s deťmi a mládežou.

Katedra v spolupráci s ďalšími katedrami Inštitútu Juraja Páleša v Levoči naďalej plánuje organizovať medzinárodné vedecké podujatia, a rovnako sa zapájať do organizácia a účasti na vedeckých podujatiach organizovaných inými inštitúciami. Pedagógovia plánujú zúčastňovať sa na mobilitách, predovšetkým na zahraničných univerzitách, s cieľom získavania poznatkov a výmeny skúseností z realizácie pedagogických aj vedecko-výskumných činností.

V Levoči 1.12.2015

prof. dr hab Adam Franciszek Stankowski, PhD.
vedúci katedry ŠPaPMP Levoči

XI. Obsah – uvedie sa obsah správy

I.	Obal:.....	1
II.	Úvodný list:	2
III.	Základné informácie o katedre KU:	3
IV.	Prehľad najdôležitejších udalostí katedry za uplynulý rok	4
V.	Informácie o poskytovanom vysokoškolskom vzdelávaní.....	7
VI.	Informácie o poskytovaní ďalšieho vzdelávania.....	8
VII.	Informácie o výskumnej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti katedry.....	8
VIII.	Kvalifikačný rast pracovníkov katedra, inštitútu, ústavu	10
IX.	Zamestnanci na katedre	10
X.	Sumár (Executive summary).....	11
XI.	Obsah	13
XII.	Prílohy	14

XII. Prílohy

Príloha 1 Prehľad publikačnej činnosti zamestnancov Katedry špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých za rok 2015

Kategória	AAA, AAB, ABA, ABB	ACA, ACB, BAA, BAB, BCB, BCI, EAI, CAA, CAB, EAJ	FAI	ADC, BDC	ADD, BDD	CDC, CDD	Ostatné	Spolu
Katedra špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých	1	0	0	0	0	0	11	12

AAB Vedecké monografie vydané v domácich vydavateľstvách (1)

AFC Publikované príspevky na zahraničných vedeckých konferenciách (2)

AFD Publikované príspevky na domácich vedeckých konferenciách (6)

BAB Odborné knižné publikácie vydané v domácich vydavateľstvách (2)

EDI Recenzie v časopisoch a zborníkoch (1)

AAB Vedecké monografie vydané v domácich vydavateľstvách (1)

ŠILONOVÁ, Viera., KLEIN, Vladimír. 2015. *Edukácia sociálne znevýhodnených žiakov so špecifickými poruchami učenia*. VERBUM -vydavateľstvo KU v Ružomberku. 2015. 225 s. ISBN 978-80-561-0262-6.

AFC Publikované príspevky na zahraničných vedeckých konferenciách (2)

HORNÁK, L.: Aktuálne problémy sexuálneho zneužívania žiakov špeciálnych základných škôl zo sociálne znevýhodneného prostredia. In: Mitlöchner, M., Prouzová, Z. (eds.)

HORNÁK, L.: 23. celostátní kongres k sexuální výchově v České republice 17. – 18. září 2015 Pardubice, Sborník referátů., Praha: Společnost pro plánování rodiny a sexuální výchovu, 2015. ISBN 978-80-905696-2-1. s. 32-39.

AFD Publikované príspevky na domácich vedeckých konferenciách (6)

HORNÁK, L.: Možnosti inkluzívneho vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v podmienkach súčasnej školskej legislatívy Slovenska. In: Akimjaková, B., Krajčiriková, E. (eds.) *Tradičie a inovácie vo výchove a vzdelávaní modernej generácie učiteľov XI*. Ružomberok: VERBUM – vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2015. ISBN 978-80-561-0243-5. s. 373-383

NEMCOVÁ, A. 2015. *Láska ako základ manželstva*. In: *Človek a hodnoty II*. Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie doktorandov konanej dňa 14.15.5.2014 v Levoči. Ružomberok - vydavateľstvo VERBUM KU, 2015. ISBN 978-80-561-0213-8, 63-72 s.

PETROVIČ, P.: *Uplatnenie muzikoterapie u osôb s ľahkým stupňom duševnej zaostalosti*. In: *Dimenzia muzikoterapie v praxi výskume a edukácii : zborník z medzinárodnej konferencie*: Bratislava 10.-11. februára 2015. Bratislava : Iris, Vydavateľstvo a tlač s.r.o., 2015. ISBN 978-80-89726-32-5, S. 220-228.

PETROVIČ, P.: *Pohybové hry ako prostriedok zlepšovania komunikačných zručností u detí s duševnou zaostalosťou*. In: *Koncipovanie osobnosti človeka v dialógoch výchovy: zborník z medzinárodnej konferencie*: Ružomberok 10.-11. marca 2015. Ružomberok: Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2015. ISBN 978-80-561-0221-3, S. 182-190.

PETROVIČ, P.: *Osobnosť kresťanského učiteľa v špeciálnej základnej škole*. In: *Sociálne poslanstvo Jána Pavla II. Pre dnešný svet „1989 a 25 rokov po...“ : zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie : 23. – 34. apríla 2015 v Poprade*. Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2015. ISBN 978-80-561-0246-6, S. 752-755.

RAČKOVÁ, O. 2015. *Postmodernizmus v kontexte výziev pre inkluzívnu pedagogiku*. In: *Koncipovanie osobnosti človeka v dialógoch výchovy 1. : medzinárodná vedecká konferencia / ed. Emil Turiak. - 1. vyd. - Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2015. - ISBN 978-80-561-0221-3, CD-ROM, s. 190-202.*

BAB Odborné knižné publikácie vydané v domácich vydavateľstvách (2)

PETROVIČ, P.: *Možnosti pohybových hier pre fyzický a psychický vývin detí a žiakov s duševnou zaostalosťou*. Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2015. - ISBN 978-80-561-0256-5.

RAČKOVÁ, O. 2015. *Obsah primárneho vzdelávania v špeciálnych základných školách. Základy ľudskosti a ľudstva na báze kresťanskej teológie a filozofie*. VERBUM – vydavateľstvo KU v Ružomberku, 2015. 186 s. ISBN978-80-561-0247-3.

EDI Recenzie v časopisoch a zborníkoch (1)

RAČKOVÁ, O. : ed. TURIÁK, E. *Koncipovanie osobnosti človeka v dialógoch výchovy 2. - 1. vyd. - Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2015. - ISBN 978-80-561-0234-3, CD-ROM*

Príloha 2: Prehľad ocenení zamestnancov Katedry špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých za rok 2015

(pozvané prednášky, členstvo v redakčných radách, členstvo v edičných radách, členstvo v národných a medzinárodných oblastiach výskumu, ocenenia za zásluhy o rozvoj, Poverenia z externého prostredia na organizovanie konferencií a iných vedeckých alebo umeleckých podujatí, členstvá v programových výboroch na konferencii/kongrese vysokej školy)

Ostatné prednášky

Katégoria publikačnej činnosti	Autor	Názov projektu/konferencie (názov príspevku)	Miesto uskutočnenia	Termín uskutočnenia
	Šilonová, Viera – Klein, Vladimír	Odborná konferencia k vzdelávaniu Rómov „Vzdelávanie – kľúč k integrácii“. Ministerstvo vnútra SR. Úrad splnomocnenca pre rómske komunity (<i>Od segregácie k inklúzii v školskom systéme SR</i>)	Bratislava	5.3.2015
	Anna Nemcová	Tradície a inovácie vo výchove a vzdelávaní modernej generácie učiteľov XI. (<i>Rodinné prostredie ako základ výchovy k manželstvu a rodičovstvu</i>)	Levoča	12.-13.2.2015
	Račková Oľga	II. medzinárodnej vedeckej konferencii „Koncipovanie osobnosti človeka v dialógoch výchovy“ „ <i>Designing a personality of man in the dialogues of education</i> “. (<i>Postmodernizmus v kontexte výziev pre inkluzívnu pedagogiku.</i>)	Ružomberok	10.-11.3.2015
	Anna Nemcová	Seminár Wymiany Doświadczeń (Rozwijanie aktywności plastycznej dzieci w edukacji wczesnoszkolnej i wychowaniu przedszkolnym)	Lublin	23 stycznia 2015

Členstvá vo vedeckých a programových výboroch na konferencii/kongrese vysokej školy

Meno a priezvisko	Názov konferencie/kongresu	Miesto	Dátum
Krakowiak Kazimerza, Dr. hab	Tradície a inovácie vo výchove a vzdelávaní modernej generácie učiteľov X.	Levoča	12.-13.2.2015
Račková Oľga, doc., PaedDr., PhD.	Tradície a inovácie vo výchove a vzdelávaní modernej generácie učiteľov X.	Levoča	12.-13.2.2015
Račková Oľga, doc., PaedDr., PhD.	II. medzinárodná vedecká konferencia „Koncipovanie osobnosti človeka v dialógoch výchovy“ „ <i>Designing a personality of man in the</i>	Ružomberok	10.-11.3.2015

	<i>dialogues of education“.</i>		
Stankowski, Adam, prof. dr hab. PhD.	Tradície a inovácie vo výchove a vzdelávaní modernej generácie učiteľov X.	Levoča	12.-13.2.2015
Tarajčáková Edita, Ing., PhD.	Tradície a inovácie vo výchove a vzdelávaní modernej generácie učiteľov X.	Levoča	12.-13.2.2015
Nemcová Anna, Mgr., PhD.	Tradície a inovácie vo výchove a vzdelávaní modernej generácie učiteľov X.	Levoča	12.-13.2.2015